

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/10/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713212750
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3713212750.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členov JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Y. P., narodený XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, dieťa rodičov L. P., narodenej XX.XX.XXXX, bytom L. XX/XX, G. F., zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Krutou, so sídlom Slovenských partizánov 1130/50, Považská Bystrica a A. H. D., narodeného XX.XX.XXXX, bytom F. XX, K. V., zastúpeného advokátkou JUDr. Máriou Badovou, so sídlom Vajanského 1/2765, Žilina, o zmenu úpravy styku, na odvolanie otca dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 13. novembra 2013, č. k. 11P/142/2013 - 46, jednohlasne, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í nasledovne:

Otec dieťaťa je oprávnený na styk s maloletým dieťaťom
- každý párný týždeň v utorok a piatok od 8.00 - 10.30 hod., v bydlisku dieťaťa, za prítomnosti jeho matky,
- každú nepárnu nedeľu od 14.00 do 18.00 hodiny.

Matka dieťaťa je povinná dieťa na styk s otcom pripraviť a odovzdať mu dieťa pred jej bytom.

Otec dieťaťa je povinný dodržiavať vymedzený čas styku a dieťa vrátiť matke v určený čas pred jej bytom.

Týmto rozsudkom sa m e n í doterajšia úprava styku otca s maloletým dieťaťom podľa rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 27.08.2012, č. k. 6P/70/2012-34 v spojení s opravným uznesením zo dňa 28.09.2012, č. k. 6P/70/2012-39.

odôvodnenie:

Okresný súd v záhlaví uvedeným rozsudkom zmenil doterajšiu úpravu styku otca s maloletým dieťaťom podľa rozsudku tamojšieho súdu zo dňa 27.08.2012, č. k. 6P/70/2012-34 v spojení s opravným uznesením zo dňa 28.09.2012, č. k. 6P/70/2012-39, a to tak namiesto oprávnenia otca na styk s dieťaťom každý párný týždeň utorok a piatok v čase od 8.00 do 10.30 hod. a nepárny týždeň v nedeľu od 16.30 do 19.30 hod., vždy v prítomnosti matky dieťaťa, upravil styk otca s dieťaťom na každý párný týždeň v utorok a piatok od 8.30 do 11. hodiny a každú párnú sobotu od 15. do 17.30 hod., a určil, že styk bude vykonávaný v sobotu v bydlisku otca v J. L. a v ostatné dni v bydlisku matky, vždy v prítomnosti matky. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol dôvody, na základe ktorých žiadala matka dieťaťa zmenu úpravy styku otca s dieťaťom. Matka dieťaťa tvrdila, že rešpektovala predchádzajúcu úpravu styku podľa rozsudku okresného súdu, ale od októbra 2012 vždy potom, ako otec bral dieťa do miesta svojho trvalého pobytu v K. V., tento mal zdravotné problémy. Konzultovala to s pediatričkou

MUDr. G., vykonali sa odborné vyšetrenia, z ktorých vyplynulo, že dieťa trpí atopickým ekzémom, z ktorého prevažne vyplývajú jeho zdravotné problémy; bola u neho zistená aj alergia na orechy. Atopický ekzém vyžaduje zachovávanie prísnych zásad hlavne v oblasti životosprávy, úpravy životného prostredia a úpravy stravovacieho režimu. Zdravotný stav maloletého, podľa vyjadrenia dermatologičky MUDr. P., zhoršujú stresové situácie, ktorým je vystavený hodinu a pol trvajúcou cestou osobným motorovým vozidlom do miesta trvalého bydliska otca v K. V. a stresovými situáciami vznikajúcimi počas styku realizovaného v trvalom bydlisku otca. Matka dieťaťa preto žiadala redukovat' styk otca s dieťaťom na styk počas týždňa - každý páry utorok a piatok od 8.30 do 10.30 hod., v nepáry týždeň v utorok a piatok od 15.30 do 17.30 hod., vždy za jej prítomnosti. Otec dieťaťa nesúhlasil s návrhom matky na zmenu úpravy styku a ani s jej skutkovými tvrdeniami, ktorými svoj návrh odôvodnila. Uviedol, že maloleté dieťa znáša cestu autom dobre. Cesty do F. k jeho rodičom, kam najďalej išli, trvali najviac 40 minút a dieťa sa pozeralo z okna alebo spalo. Dieťa bolo v jeho prítomnosti spokojné a šťastné a vôbec neakceptuje tvrdenie matky, že dieťa bral do miest, kde sa mohol jeho zdravotný stav zhoršiť, pretože býval v rodinnom dome, ktorý bol riadne udržiavaný a teplotný režim v dome konzultoval s pediatrom, ktorý sa vyjadril, že je to v poriadku. V súčasnosti je vlastníkom bytu v J. L., kde má trvalý pobyt. Podľa jeho názoru, stresy vznikali z príčin na strane matky dieťaťa, ktorá ho neustále kontroluje a opravuje aj pri hrách. Vzhľadom na to, že matka dieťa už nekojí, čo je významnou zmenou, jej prítomnosť pri styku už nie je nevyhnutná. Žiadal preto, aby pri styku nebola matka dieťaťa. Nesúhlasil s tým, aby styk nebol upravený počas víkendových dní, pretože z dôvodu zamestnania si nemôže styk zabezpečiť podľa úpravy, ako žiada matka. Bol ochotný realizovať styk v J. L.. Navrhol upraviť styk s dieťaťom bez prítomnosti matky každý páry týždeň v utorok a piatok od 8.00 do 10.30 hodiny, každú nepáry nedeľu od 14.00 - 18.00 hod. Dieťa si prevezme pred bytom matky a pred bytom matky ho aj odovzdá. Kolízny opatrovník po šetrení pomerov u otca dieťaťa v J. L. odporúčal, aby vzhľadom na útlý vek dieťaťa a jeho zdravotný stav, bol styk vykonávaný v prítomnosti matky. Okresný súd vychádzajúc z návrhu matky, vyjadrenia otca dieťaťa a kolízneho opatrovníka, zmenil doterajšiu úpravu styku otca s dieťaťom. Vzal do úvahy vek dieťaťa, jeho zdravotný stav a okolnosť, že rodičia nie sú schopní sa na forme styku dohodnúť. Vzhľadom na útlý vek dieťaťa, ktoré je pevne emočne viazané na svoju matku, ktorej prítomnosť má na dieťa pozitívny vplyv, nepovažoval za vhodné, aby styk prebiehal bez prítomnosti matky.

Proti tomuto rozsudku otec dieťaťa podal včas odvolanie. Navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a jeho styk s dieťaťom upraviť bez prítomnosti matky, s frekvenciou v utorok a piatok od 8.30 do 10.30 hod. v páry týždeň a nepáry nedeľu od 14.00 do 18.00 hod. Dieťa si prevezme pred bytom matky a vráti ho pred bytom matky po skončení času styku. Žiadal matke dieťaťa uložiť, že styk je povinná umožniť a v prípade, že z objektívnych dôvodov nebude možné realizovať styk v určenom čase, matka je povinná umožniť styk v náhradnom termíne, zodpovedajúcom súdom určenému času. Navrhol prípadne, rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, ak odvolací súd zistí dôvody na zrušenie podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. V odôvodnení svojho odvolania uviedol, že sa nestotožňuje s argumentáciou okresného súdu, ktorou odôvodnil zmenu doterajšej úpravy styku. Podľa jeho názoru dôvody, ktoré uviedol okresný súd, nemôžu mať vplyv na zmenu úpravy styku. Považuje rozsudok za nedostatočne odôvodnený, nezrozumiteľný a neprimeraný skutočnému stavu veci a je tiež porušením práv maloletých detí, ktoré je potrebné vychovávať v súčinnosti oboch rodičov, teda nielen matkou, ale aj otcom. Vyslovil názor, že nie je preukázaná žiadna zmena pomerov pre postup podľa § 26 Zákona o rodine. Konanie vo veci začalo na návrh, preto súd bol viazaný návrhom matky a nemohol rozhodnúť tak, ako rozhodol. Bol tiež viazaný jeho návrhom, o ktorom nerozhodol, len v odôvodnení rozsudku sa ním zaoberá. Vytýkal ďalej okresnému súdu, že čas styku je skrátený každý deň o 30 minút, hoci matka tvrdila, že ho nechce ukrátiť o čas, ktorý by mohol stráviť s maloletým. Uviedol ďalej, že dieťa bolo v jeho prítomnosti šťastné a spokojné, nesúhlasí s argumentáciou matky dieťaťa, že ho bral do prostredia, kde sa jeho zdravotný stav mohol zhoršiť, pretože býval v rodinnom dome, ktorý bol slušne zariadený a vždy bol riadne udržiavaný, čo napokon potvrdila aj matka dieťaťa. Stresové situácie vznikajú u matky, a preto, keď už dieťa nekojí, nie je dôvod, aby pri styku bola prítomná. Vždy prejavoval o maloletého od jeho narodenia záujem a neustále zdôrazňoval, že mu na jeho výchove záleží a chce sa na nej podieľať. Opakovane sa stretáva s obštrukciami matky dieťaťa. Niekoľkokrát, keď prišiel, mu oznámila, že dieťa je choré a nemôže ísť von, keď ho chcel pozrieť, nepustila ho do domu, ani mu ho neukázala. Stalo sa, že takomto odmietnutí styku, o dva dni už dieťa bolo úplne v poriadku a bola s ním na prechádzke. Nedalo sa s ňou dohodnúť na náhradnom termíne a s náhradným termínom nesúhlasila ani v prípade jeho vážnych pracovných povinností. Dieťa má vytvorené u neho ideálne podmienky pre všestranný a harmonický vzor. Mužský vzor, ktorý môže mať vo svojom otcovi, je pre

neho ako chlapca veľmi dôležitý, pretože dieťa potrebuje oboch rodičov. Jeho rodičovské práva musia byť tiež rešpektované.

Zmenenú situáciu v konaní riadne preukázal, najmä skutočnosť, že matka dieťa už nekojí. Uvedená skutočnosť bola dôvodom, pre ktorý bol styk upravený v jej prítomnosti. Zo zdravotnej dokumentácie dieťaťa je zrejmé, že ho kojila do 8 mesiacov. Matka dieťaťa nepravdivo uvádzala, že sa zdravotný stav maloletého zhoršil potom, ako sa s ním stretol. Okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav, keď vychádzal z tvrdenia matky, že styk v nedeľu jej nevyhovuje, pretože bola nútená navštíviť v nemocnici svoju starú matku. Poukázal na to, že úprava styku v sobotu mu nevyhovuje, pretože takmer každú druhú sobotu v mesiaci sú organizované školenia a semináre, na ktorých je povinný sa zúčastniť. S prihliadnutím na obsah vyjadrení zákonného sudcu, ktoré prezentoval na pojednávaní, to že nenariadil dokazovanie na zistenie skutočností, či došlo k zmene pomerov podľa § 26 Zákona o rodine, pričom táto zmena nie je ani v rozsudku odôvodnená, nadobudol pochybnosti o nestrannosti zákonného sudcu. Okresný súd tak svojím postupom neoprávnene, nezákonne tiež zasiahol do základného práva v čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13 a čl. 17 Dohovoru, čl. 1 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 10 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Akcentoval, že okresný súd sa uspokojil len s tvrdeniami matky dieťaťa, ktoré žiadnym spôsobom nepreveril. Jeho rozhodnutie je v rozpore so zásadou rovnosti rodičovských práv oboch rodičov, navyše prerušuje aj ďalšie pre dieťa dôležité vzťahy so starými rodičmi, sesternicami a so širším príbuzenstvom na jeho strane, teda ho oberá o lásku viacerých ľudí.

Matka dieťaťa v písomnom stanovisku k odvolaniu otca dieťaťa navrhla rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Považuje odvolanie otca dieťaťa za neopodstatnené. Rozsudok okresného súdu neporušuje právo maloletých detí, ktoré je potrebné vychovávať oboma rodičmi, ako to tvrdí otec dieťaťa v odvolaní. Možnosť výchovy je predmetným rozsudkom zachovaná s ohľadom na vek dieťaťa, v čo najširšom rozsahu. Rozsahom styku otec dieťaťa nebol ukrátený, pretože ide len o sobotu, keď pre potrebu spánku dieťaťa bol vymedzený čas do 17.30 (namiesto 18. hodiny, ako žiadal otec). Za nedôvodné považovala aj námietky otca dieťaťa o neurčitosti a nezrozumiteľnosti rozsudku. Okresný súd nepochybné prihliadal na zdravotný stav maloletého, vyjadrenia dermatologičky MUDr. P. a otcom a matkou popisované podmienky prostredia bydliska rodičov otca dieťaťa. Úpravu styku počas soboty otec dieťaťa nenamietal, tento bol dojednaný práve na sobotu, keď so vzájomným návrhom otca v tejto časti nesúhlasila a žiadala styk na piatok. Nepovažovala za správny názor otca dieťaťa, že v predmetnom konaní je súd viazaný návrhom a nemôže z úradnej povinnosti rozhodnúť nad rámec návrhu, iba v prípade, keď začne sám konanie. Odhliadnuc od tejto nesprávnej právnej argumentácie, výrok rozsudku zodpovedá návrhom rodičov, ktoré prezentovali v priebehu konania.

Kolízny opatrovník dieťaťa v písomnom vyjadrení otca dieťaťa navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Vzhľadom na útlý vek dieťaťa a jeho zdravotný stav, podľa jeho názoru, by sa mal styk vykonávať v prítomnosti matky dieťaťa. Uviedol, že oboch rodičov upozornili na potrebu, aby vzájomne komunikovali a aby matka informovala otca o potrebách dieťaťa. Šetrením v domácnosti otca v J. L. zistil, že otec má vytvorené vhodné podmienky na realizáciu styku v prítomnosti matky.

Krajský súd preskúmal vec v intenciách ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť, a to bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Súdy, ako aj ďalšie inštitúcie, ktoré majú právomoc vo veciach maloletých detí, sú povinné postupovať vo veciach maloletých detí v ich najlepšom záujme (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa z 20. novembra 1989).

Dieťa má právo na udržiavanie pravidelných osobných kontaktov s obidvoma rodičmi, ak je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa (čl. 9 ods. 3 Dohovoru).

Uvedené ustanovenia medzinárodnej konvencie, ktorými je Slovenská republika viazaná, sú inkorporované do vnútroštátneho právneho poriadku v hmotnoprávných, ako aj v procesnoprávných predpisoch (napr. Zákon o rodine, O.s.p., predpisy sociálnoprávnej ochrany - zákon 305/2005 Z. z.).

Závazky SR zabezpečiť, aby sa uplatnilo právo dieťaťa na pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi a súčasne aj právo a povinnosť oboch rodičov participovať na výchove a starostlivosti o dieťa, sú realizované právnou úpravou v ustanovení § 25 Zákona o rodine, resp. v prípade, ak rodičia spolu nežijú v spojení s ustanovením § 36 Zákona o rodine.

V prípade, ak dôjde k zmene pomerov, predpokladaných v ustanovení § 26 Zákona o rodine, súd môže vydať rozhodnutie podľa § 163 ods. 1 O.s.p., ktorým zmení predchádzajúcu úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, aj v jej zložke - úprave styku. Zmena skoršieho rozhodnutia o úprave styku je odôvodnená v prípade výraznej zmeny tých právne významných skutočností, ktoré boli podkladom pri predchádzajúcej úprave, vždy s akcentom na najlepší záujem dieťaťa.

V posudzovanej veci rodičia dieťaťa nežijú spolu. Výkon ich rodičovských práv a povinností k dieťaťu bol upravený rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 27. augusta 2012, č. k. 6P/70/2012-34, ktorý nadobudol právoplatnosť 15. septembra 2012. Označeným rozsudkom bol upravený aj styk otca dieťaťa vo vymedzenom rozsahu, za prítomnosti matky dieťaťa. Za významnú bola považovaná skutočnosť, že matka dieťaťa kojila, a to aj v intervale každé dve hodiny.

Matka dieťaťa návrhom zo dňa 25.09.2013 žiadala zmenu predchádzajúcej úpravy styku, s vylúčením styku počas víkendov. Tvrdila, že od októbra 2012, vždy keď otec bral dieťa do svojho trvalého bydliska v K. V., dieťa malo zdravotné problémy. Toto konzultovala s pediatričkou a táto konštatovala, že maloletému pravdepodobne neprospeje cesta autom. Poslala ho na odborné vyšetrenie, z ktorého vyplynulo, že zdravotné problémy maloletého vyplývajú prevažne z toho, že trpí atopickým ekzémom a je alergický na orechy. Onemocnenie dieťaťa vyžaduje špecifickú životosprávu a nie je pre neho vhodné zdržiavať sa v prostredí, kde nie sú vytvorené podmienky predchádzajúce zhoršovaniu stavu. Zdravotný stav dieťaťa zhoršujú stresové situácie, ktorým je maloletý vystavený počas hodinu a pol trvajúcej ceste osobným motorovým vozidlom do miesta trvalého bydliska otca dieťaťa, ako aj stresovými situáciami v mieste bydliska otca. Ako dôkazy na svoje tvrdenia pripojila lekárske správy zo zdravotnej dokumentácie dieťaťa (od januára 2012 do augusta 2013).

Otec dieťaťa v konaní o návrhu matky nesúhlasil s jej návrhom na redukciiu styku s dieťaťom a naopak žiadal, aby jeho styk s dieťaťom bol realizovaný bez prítomnosti matky, pretože už dieťa nekojí a nie je preto potrebné, aby pri kontakte s dieťaťom bola prítomná. Tvrdenia matky dieťaťa, ktorými odôvodňovala svoj návrh, považoval za neopodstatnené. Stresy počas ciest vyvoláva matka dieťaťa. Samotné dieťa je pokojné, pozerá sa von oknom, alebo spí. Bol ochotný realizovať styk aj vo svojom byte, ktorý medzičasom nadobudol v J. L..

Z obsahu lekárskeho správ o vyšetreniach maloletého dieťaťa, ktoré ako listinné dôkazy produkovala matka dieťaťa, nemožno dospieť k záveru, že sú tu dôvody na redukciiu styku otca s dieťaťom, ako to matka dieťaťa žiadala. Zmena v úprave styku sa týkala v prípade víkendovej úpravy - v sobotu od 15 do 17.30 hod., keď predošlá úprava bola v nedeľu od 16.30 do 19.30 hod. a súd určil, že sa uskutoční na vymedzenom mieste - J. L..

Okresný súd zmenenú úpravu styku však ponechal za prítomnosti matky dieťaťa, čo odôvodnil emočnou viazanosťou dieťaťa na matku, ako aj jeho útlým vekom.

Realizáciou styku rodiča s dieťaťom, ktorý nemá dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, sa takýmto spôsobom uplatňujú jeho rodičovské práva a povinnosti a zároveň právo dieťaťa na starostlivosť zo strany oboch rodičov. V čase vymedzeného styku, je spôsob a aktivity rodiča ponechané na jeho slobodnej vôli, preto nie je prípustné, aby sa do tohto práva rodiča zasahovalo takým spôsobom, že mu bude určované, kde a ako má čas s dieťaťom tráviť. Aj pre neho totiž platí imperatív, že musí konať a správať sa v najlepšom záujme dieťaťa (a to tak aj s ohľadom na jeho potreby z hľadiska zdravotného stavu). Len za situácie, keď sa preukáže, že styk rodiča s dieťaťom je v rozpore so záujmom dieťaťa, je možné úpravu zmeniť, prípadne aj zakázať, ak tieto dôvody spočívajú v negatívnom subjektívnom prístupe takéhoto rodiča počas vymedzenej doby osobných kontaktov.

V posudzovanej veci právne významné skutočnosti, na základe ktorých by bolo potrebné zúžiť úpravu styku dieťaťa s otcom na J. L. neboli preukázané, naopak, je v záujme dieťaťa, ak bude počas doby kontaktu s otcom obohacovaný jeho citový život aj zo strany starých rodičov (ktorí napokon tiež môžu

žiadať aj na základe zákonnej úpravy, aby sa so svojím vnukom mohli stretávať, ak je to v záujme dieťaťa podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine).

Na druhej strane, zaoberajúc sa návrhom otca dieťaťa, v ktorom uviedol, že prítomnosť matky dieťaťa pri styku nie je potrebná, pretože už dieťa nekojí, čo bolo dôležité pri predošlej úprave styku, odvolací súd považoval uvedenú skutočnosť za významnú, a to z hľadiska toho, že pominuli dôvody, pre ktoré bola prítomnosť matky pri styku dieťaťa s otcom potrebná. Je nepochybné, že dieťa je ešte v útlom veku, má však už dva roky, s otcom má vytvorené pozitívne citové väzby, ktoré sú udržiavané, tento o dieťa má záujem, chce sa podieľať aspoň na takouto formou na jeho výchove.

Odvolací súd preto zmenou rozsudku okresného súdu upravil styk otca s dieťaťom počas týždňa za prítomnosti matky, ale počas nedele, keď akceptoval pracovné záväzky otca počas soboty, upravil jeho styk s dieťaťom bez prítomnosti matky od 14. do 18. hodiny, čím sa budú môcť citové väzby a pocit spolupatričnosti medzi ním a dieťaťom nerušene rozvíjať a upevňovať. Odvolací súd zohľadnil aj to, že aktuálne komunikácia medzi rodičmi nie je bezproblémová, na čo ich upozornil aj okresný súd, ako aj kolízny opatrovník.

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil, keď považoval upravený rozsah osobných kontaktov dieťaťa s otcom za primeraný a korešpondujúci, najmä so záujmami maloletého dieťaťa na pravidelné udržiavanie kontaktov so svojím otcom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné .